

Guido Dettoni della Grazia

san**F**èlix

una excavació, un encontre

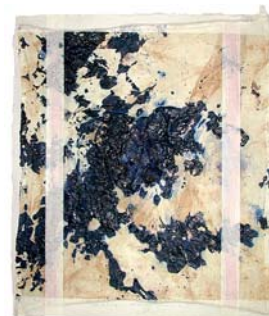
El 30 de maig de 2004, sorprès per la absència de biografia de Sant Fèlix, romà i màrtir cristià, devingut copatró de Vilafranca del Penedès en l'any 1700, Guido Dettoni della Grazia manifestà que potser el Sant havia de ser trobat ara, en el nou mil·lenni. Va proposar, aleshores, trobar-lo dins la terra mateixa de Vilafranca el primer dia de la Festa Major dedicada al Sant. No era el primer cop que aquest artista recorria a l'excavació per donar forma a la seva obra amb la terra i dins la terra. Aquesta escultura neix a les seves mans i és el resultat d'un procés que va començar al pati del "Museu de Vilafranca - Museu del Vi", a les 7 del matí, del 30 d'agost del 2004, en tocar les gralles.

El 14 de gener de 2005, a l'auditori del Museu de Vilafranca, es va presentar, per primera vegada, el bronze a la cera perduda del *Sant Fèlix trobat*. La presentació de l'escultura va ser acompanyada per la projecció del document filmat de la excavació i va ser a càrrec del periodista i escriptor de Vilafranca, Antoni Ribas.

Aquesta escultura, de 40 cm d'alçada, és també l'origen d'una reducció en fusta de roure per tal de contenir-la a les mans i reconèixer-la amb el tacte. Una de les característiques definitòries de la proposta artística de Dettoni és, precisament, invitar a veure amb les mans i tocar amb els ulls.

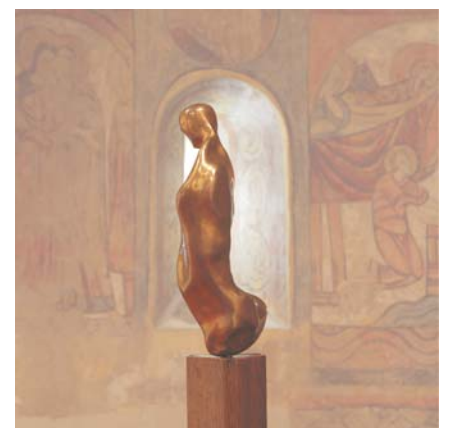
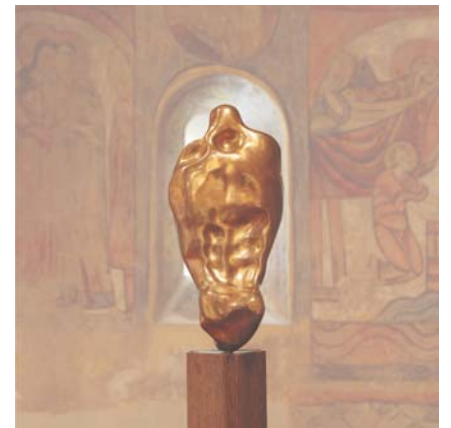
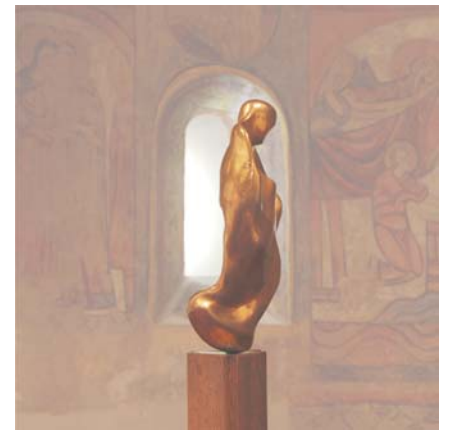
El 25 de maig de 2005, a l'ambaixada de Espanya davant la Santa Seu, a Roma, ha tingut lloc una nova presentació. L'any 1700, les relíquies de Sant Fèlix, arribaren a Vilafranca, des de Roma. Després de 305 anys, la seva icona arriba a Roma, des de Vilafranca.

El 16 de juny de 2005, al Institut d'Art Sagrat de la Facultat de Teologia i Ciències Religioses de París, te lloc una altra presentació acompanyada per una conferència de l'autor sobre el seu treball.

Guido Dettoni realitza la il·lustració de la portada del llibre de Josep Maria Juncà i Antoni Ribas. "Sant Fèlix, el romà fet vilafranquí", presentat al Museu Diocesà de Barcelona -Pia Almoïna- el 15 de juliol de 2009. La escultura en bronze de Sant Fèlix va quedar-hi exposada fins a la següent presentació del llibre al Museu del Vi de Vilafranca del Penedès el dia 21 agost de 2009.

Al començament del llibre llegim:

La portada, la doble portada, de Guido Dettoni per aquest llibre és una estampa virtual de Sant Fèlix i un tros del llenç en que embolicà una escultura del sant que va excavar al pati del Museu a l'ombra de la torre de Sant Pelegrí de la vella muralla de la vila. Tot plegat pot semblar molt rebuscat, però no ho és gens.

Guido Dettoni va redescobrir Vilafranca a inicis de la dècada del 2000. De jove hi havia estat i, fins i tot, havia dormit al ras, prop del cementiri. Va tornar perquè a Vilafranca i a Guardiola de Font-rubí hi trobava els serveis industrials que necessitava per a la confecció d'uns motlles molt precisos per la seva obra Júpiter. Júpiter és una peça que s'emmotlla a les mans i que, augmentada, té tant aviat la forma d'una cadira com la d'una vertebra. I mirada de perfil recorda el signe zodiacal de Júpiter. D'aquí el nom. La peça permet construir moltes formes. Imaginaries o racionals. D'elles en surt la columna que hi ha a la rotonda d'entrada a la vila per la carretera de Barcelona. És un pilar. Fa companyia al monòlit de Mossèn Pou.

Mentre s'acabava la instal·lació del pilar Júpiter, a l'hivern del 2004, Guido tot xerrant d'històries de la vila amb un grup d'amics d'aquí coneix la no història de Sant Fèlix. Ell havia viscut l'engrescament de la festa major del 2003 arran de la pinya dels castellers, però va quedar captivat de que l'origen de la festa fos l'arribada de la relíquia d'un màrtir romà del que només se'n sap el nom. A ell, italià del nord –Milanès— però fet a totes les sorpreses del seu país, el sant vilafranquí li evocava el sant Gennaro napolità. I l'anonimat del màrtir li va fer dir, mentre deixava reposar la tassa de cafè, assegut en una taula del Casino: "Haig de trobar aquest sant!".

Cal fer un pas enrere. Guido Dettoni practica una tècnica escultural que anomena excavació. Quan té el motiu de l'obra, va al lloc adient i en un tros de terra escollit, pasta el fang i n'obté una forma que pot esdevenir un a obra escultòrica. Això ho va fer amb el Crist de la Vall d'Aran, excavant a Artés. I té en projecte --és un fibló que no el deix— excavar un Crist a Terra Santa, en feixes d'Israel i de Palestina... Sant Fèlix el va buscar en la terra del Museu, el mató del 30 d'agost del 2004. En va sortir el que Guido anomena "l'home Fèlix". L'excavació va seguir un ritual. Hi havia silenci.

Ell tirà aigua a la terra, feu fang, s'ajagué i treballà amb força i suavitat. Embenà el fang que prenia forma. I amb cera verge, fosa, aguantà i solidificà la figura. Fèlix sorgia de la terra –un moment l'obra semblà un fetus...— i d'elles seves mans. Enllestida l'excavació, embolicà la figura amb una tela i la portà al taller. "S'ha de santificar", digué. "Ara tenim l'home, cal que vingui el sant".

Al cap d'uns mesos –setembre, octubre, novembre,...- sorgí sanTFèlix –tot junt com ho escriu Guido- i Dettoni el presentà, el gener, a Vilafranca. Al mateix museu. Acabada la figura, el sant del fang passà a la fossa en bronze daurat i a formes de fusta tenyida amb vi negre Ull de llebre, i al torn de modelar va quedar-hi la tela que embolcallà al Fèlix renascut al museu. Una part de la cera s'havia impregnat a la roba i en estendre el drap sorgí un tela que tenia harmonia artística. Sudari? Bolquer? Guido prefereix sudari. L'emmarcà i acompanya totes les presentacions de sanTFèlix. A Roma mateix, la primavera del 2005. Ara aquestes impregnacions de cera, formant figures capricioses, són el fons de la portada.

La figura? És la continuació de l'excavació. Dettoni treballa, des del 2005, en un programa que es diu Mansmateria. Ell fa escoltar a un grup una història o s'hi evoquen uns temes i la gent, amb ells embenats fa formes amb plastilina. Després, fotografiades en l'angle que cada persona indicat, composen un arxiu d'imatges que es digitalitzen a l'ordinador, i Guido, movent-les, engrandint-les o multiplicant-les, obté una figura final que és l'objectiu que cercat. Això, l'estiu del 2005, ho va fer amb les formes que els infants del casal d'estiu de Vilafranca van obtenir tot escoltant unes narracions de sant Fèlix. Sorgí el rostre i la figura. És el sant Fèlix dels infants. El presentà en un vídeo per la festa major, en una exposició a les Dolors. Ara és la figura central de la portada.

Tela i sant s'han retrobat. Drap i arxiu informatitzat.

En explicar la portada d'aquest llibre, Guido és més sintètic. Diu: "A les portades, reproducció de la tela que Guido Dettoni va usar per embolicar l'escultura de l'home Fèlix un cop estreta de la terra del pati del Museu del Vi de Vilafranca del Penedès el 30 d'agost 2004. La icona de Sant Fèlix, incorporada en aquest drap, és la que ell va compondre amb les imatges de les formes modelades pels nens del casal d'estiu 2005 a Vilafranca, en el àmbit del seu procés de treball "Mansmateria".

Calia, però, explicar aquesta aventura artística que relliga a un home d'Itàlia amb un vell conterrani seu passant per Vilafranca.

Antoni Ribas

www.nesher.org

